

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 2MCdo/10/2014                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 8312208153                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 30.03.2015                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Martin Vladík            |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2015:8312208153.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska č. 5, IČO: 35 724 803, zastúpeného advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska č. 5, IČO: 36 613 843, proti odporcovi G. G., bývajúcemu v Y., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, s o sídlom v Prešove, Námestie legionárov č. 5, IČO: 42 176 778, zastúpeného JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom so sídlom v Stropkove, Nám. SNP č. 7, o zaplatenie 1 327,09 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 6 Ro 161/2012, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 25. marca 2014 sp. zn. 20 Co 46/2014, takto

### rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Prešove z 25. marca 2014 sp. zn. 20 Co 46/2014 z r u š u j e a vec vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

### Odôvodnenie

Okresný súd Humenné platobným rozkazom z 23. augusta 2012 č. k. 6 Ro 161/2012-25 uložil odporcovi, aby do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu zaplatil navrhovateľovi sumu 1 327,09 €, úrok z omeškania vo výške 137,08 €, úrok z omeškania vo výške 13 % ročne zo sumy 723,20 € od 31.3.2011 do zaplatenia, nahradil trovy konania vo výške 79,50 € a trovy právneho zastúpenia vo výške 165,70 € právnenému zástupcovi navrhovateľa alebo, aby v tej istej lehote podal proti platobnému rozkazu odpor. Odporca odpor nepodal.

Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS so sídlom v Prešove, Námestie legionárov č. 5, IČO: 42 176 778 (ďalej len „HOOS“) podaním, ktoré bolo súdu prvého stupňa doručené 18. septembra 2012, oznámilo, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane odporcu. Zároveň podalo odpor proti platobnému rozkazu. Podaný odpor odôvodnilo tým, že namietalo neprijateľné zmluvné podmienky v spotrebiteľskej zmluve a z opatrnosti vznieslo aj námietku premlčania žalovanej pohľadávky.

Okresný súd Humenné uznesením zo 14. marca 2013 č. k. 6 Ro 161/2012-78 odpor HOOS odmietol. V

odôvodnení uznesenia opísal doterajší priebeh konania, citoval ustanovenia § 93 ods. 3 O.s.p., § 174 ods. 3 O.s.p. a konštatoval, že v danom prípade odporca nepodal odpor proti platobnému rozkazu, oznámením Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS o vstupe do konania, nenastali účinne podmienky vzniku vedľajšieho účastníctva a preto tento subjekt ani nie je účastníkom konania a z tohto dôvodu ani nemohol podať odpor proti platobnému rozkazu. Súd prvého stupňa preto odpor HOOS odmietol ako podaný neoprávnenou osobou.

Proti uvedenému uzneseniu podalo HOOS odvolanie. Okresný súd Humenné uznesením z 23. mája 2013 č. k. 6 Ro 161/2012-93 vyhovel odvolaniu vedľajšieho účastníka vystupujúceho na strane odporcu a zrušil uznesenie Okresného súdu Humenné zo dňa 14. marca 2013 č. k. 6 Ro 161/2012-78. V odôvodnení podal charakteristiku právneho postavenia vedľajšieho účastníka a konštatoval, že podanie odporu proti platobnému rozkazu bolo plne legitímnym úkonom HOOS a jeho odpor nebolo možné odmietnuť ako podaný neoprávnenou osobou. Podľa názoru okresného súdu má totiž vedľajší účastník, ktorý vstúpil do konania v čase, keď ešte nenadobudol právoplatnosť vydaný platobný rozkaz, rovnaké práva a povinnosti ako hlavný účastník konania. HOOS v danom prípade vstúpilo do ešte právoplatne neskončeného konania a odpor proti platobnému rozkazu podalo v lehote stanovenej na jeho podanie. Vzhľadom na to je nesprávne rozhodnutie Okresného súdu Humenné zo dňa 14. marca 2013 č. k. 6 Ro 161/2012-78 odmietajúce odpor HOOS ako podaný neoprávnenou osobou.

Proti uzneseniu Okresného súdu Humenné z 23. mája 2013 č. k. 6 Ro 161/2012-93 podal odvolanie navrhovateľ, ktoré odôvodnil tak, že vedľajší účastník nie je osobou oprávnenou na podanie odporu. Krajský súd v Prešove uznesením z 25. marca 2014 sp. zn. 20 Co 46/2014 potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa. V odôvodnení uviedol, že sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia. Podľa názoru odvolacieho súdu má vedľajší účastník, ktorý vstúpil do konania v čase, keď ešte nenadobudol právoplatnosť vydaný platobný rozkaz, rovnaké práva a povinnosti ako hlavný účastník konania. Poukázal na ustanovenie § 93 ods. 2 O.s.p. v znení platnom od 15.10.2008 a zdôraznil, že týmto ustanovením bola zavedená druhá skupina subjektov, ktoré môžu vystupovať v konaní ako vedľajší účastník. Oprávnenie vstúpiť do konania pre ne vyplýva priamo zo zákona. Ďalej uviedol, že v skrátanom konaní bez vypočutia odporcu, kedy sa vychádza iba zo skutkových tvrdení uvedených navrhovateľom tiež existuje možnosť porušenia práv spotrebiteľa, a ak má vedľajší účastník právo podať odvolanie proti rozhodnutiu v riadnom konaní, o to viac má možnosť podať odpor proti rozhodnutiu vydanému v skrátanom konaní.

Na podnet navrhovateľa podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) mimoriadne dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 25. marca 2014 sp. zn. 20 Co 46/2014. Podľa názoru generálneho prokurátora bol týmto uznesením porušený zákon a napadnuté uznesenie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Ustanovenie § 93 ods. 3 O.s.p. pokiaľ ide o vznik účinkov vedľajšieho účastníctva treba vykladať tak, že tieto účinky nastávajú oznámením tretej osoby súdu, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane niektorého z účastníkov, ale len v takom konaní, v ktorom môže mať tento inštitút zmysel. Z ustanovenia § 174 ods. 2 O.s.p. vyplýva, že odpor proti platobnému rozkazu môže podať len odporca. Zákon síce priznáva vedľajšiemu účastníkovi možnosť podať odvolanie, nie však odpor. Ďalej uviedol, že Krajský súd v Prešove vec nesprávne právne posúdil keď ustálil, že oznámením vstupu Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS ako vedľajšieho účastníka na strane odporcu, nastali účinky vzniku vedľajšieho účastníctva tohto subjektu a vedľajší účastník bol oprávnený na podanie odporu proti platobnému rozkazu. Z týchto dôvodov generálny prokurátor žiadal napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

Navrhovateľ, odporca, ani HOOS sa k mimoriadnemu dovolaniu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

Podľa § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e O.s.p., ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Na výskyt procesných väd konania vymenovaných v § 237 O.s.p. a tzv. iných väd majúcich za následok nesprávne rozhodnutie vo veci prihlíada najvyšší súd nielen v konaní o dovolaní (viď § 242 ods. 1 O.s.p.), ale aj v konaní o mimoriadnom dovolaní (viď § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) bez zreteľa na to, či boli alebo neboli v tomto mimoriadnom opravnom prostriedku uplatnené. Vady tejto povahy neboli v danom prípade generálnym prokurátorom namietané a v konaní o mimoriadnom dovolaní ani nevyšli najavo.

Generálny prokurátor namietal, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho však interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Najvyšší súd Slovenskej republiky k namietanému porušeniu zákona Krajským súdom v Prešove pri aplikácii ustanovení § 93 ods. 2 a 3 O.s.p. uvádza, že ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je (§ 93 ods. 1 O.s.p.). Ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu (§ 93 ods. 2 O.s.p.). Do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh (§ 93 ods. 3 O.s.p.). V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností (§ 93 ods. 4 O.s.p.).

Vedľajšie účastníctvo je teda formou spoločenstva účastníkov v občianskom súdnom konaní. Vedľajší účastník je osoba odlišná od účastníka samotného, ktorá sa zúčastňuje konania z dôvodu, že chce pomôcť zvíťaziť v spore niektorému z účastníkov (sporných strán). Zmyslom vedľajšieho účastníctva je „pomoc v spore“ niektorému z účastníkov. Vedľajší účastník je motivovaný víťazstvom v spore toho účastníka, ku ktorému pristúpil. Táto motivácia je daná buď právnym záujmom vedľajšieho účastníka na takomto výsledku konania, o ktorý ide spravidla vtedy, ak rozhodnutím bude vo svojich dôsledkoch dotknuté jeho právne postavenie (práva a povinnosti vyplývajúce z hmotného práva), alebo je v zmysle ustanovenia § 93 ods. 2 O.s.p. daná predmetom jeho činnosti, ktorým je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Z vyššie citovaného ustanovenia § 93 ods. 3 O.s.p. („Do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh.“) možno síce vyvodiť, že tretia osoba sa stáva vedľajším účastníkom v okamihu, keď dôjde súdu jej oznámenie, že vstupuje do konania na strane niektorého z účastníkov, jej vstup do konania nie je však prípustný v každom konaní. Vzhľadom na vyššie uvedený zmysel vedľajšieho účastníctva (pomôcť zvíťaziť v spore niektorému z účastníkov), treba ustanovenie § 93 ods. 3 O.s.p., pokiaľ ide o vznik účinkov vedľajšieho účastníctva, vykladať tak, že účinky vzniku vedľajšieho účastníctva môžu nastať len v takom konaní, v ktorom sa môže naplniť jeho obsah a účel. Takýmto konaním môže byť zásadne len sporové konanie (porov. napr. Rubeš, J. In Handl, V. a kol. Občanský soudní řád, Komentář, Panorama Praha, 1985, str. 418). To však neplatí napríklad pre také štádium sporového konania, v ktorom súd rozhoduje v tzv. skrátenom konaní, ktoré v porovnaní s obvyklým priebehom reálneho sporového konania vykazuje výrazné odlišnosti, keďže sa realizuje bez nariadenia pojednávania a bez dokazovania vo vlastnom zmysle slova (porov. Rubeš, J. In cit. dielo, str. 421). Pokiaľ žalovaný v tzv. skrátenom konaní, v ktorom sa platobný rozkaz vydáva spravidla bez jeho

vypočutia, len na základe skutočností uvádzaných žalobcom a žaloba sa žalovanému doručuje až spolu s platobným rozkazom, nevyvíja žiadnu procesnú aktivitu, nemôže tak procesne účinne urobiť ani iný subjekt, domáhajúci sa vstupu do konania na jeho na strane ako vedľajší účastník. Vstupom takého subjektu do konania sa totiž nemôže naplniť zmysel vedľajšieho účasti, ktorým je „pomoc v spore“.

Otázkou, či oznámením vstupu vedľajšieho účastníka na strane odporcu nastali účinky vzniku vedľajšieho účasti tohto subjektu, sa už najvyšší súd zaoberal v niektorých skorších rozhodnutiach, a to napr. uznesenia z 21. októbra 2013 sp. zn. 7 Cdo 135/2013, z 30. októbra 2013 sp. zn. 6 Cdo 357/2012, z 28. januára 2014 sp. zn. 4 Cdo 209/2013 a z 9. júna 2014 sp. zn. 3 Cdo 314/2013. Na podstate právneho názoru, že účinky vzniku vedľajšieho účasti môžu nastať len v takom konaní, v ktorom sa môže naplniť jeho obsah a účel a takýmto konaním môže byť zásadne len sporové konanie sa nič nezmenilo.

Najvyšší súd Slovenskej republiky k namietanému porušeniu zákona Krajským súdom v Prešove pri aplikácii ustanovenia § 174 ods. 2 O.s.p. uvádza, že ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je (§ 93 ods. 1 O.s.p.). Podľa § 174 ods. 2 O.s.p. ak čo len jeden z odporcov podá včas odpor s odôvodnením vo veci samej, zrušuje sa tým platobný rozkaz v plnom rozsahu a súd nariadi pojednávanie.

Otázkou, či vedľajší účastník je oprávnený podať odpor proti platobnému rozkazu, sa už najvyšší súd zaoberal v niektorých skorších rozhodnutiach. V uznesení z 28. októbra 2013 sp. zn. 1 Cdo 210/2012 vyslovil právny názor, podľa ktorého odpor proti platobnému rozkazu je riadny opravný prostriedok sui generis proti meritórnemu výroku platobného rozkazu. Na jeho podanie je z povahy veci subjektívne legitimovaný len odporca (žalovaný). Ustanovenie § 174 ods. 2 O.s.p. nemožno extenzívne vykladať v tom zmysle, že ak odporca (žalovaný) nepodá odpor v zákonom stanovenej lehote, môže ho podať vedľajší účastník. Ani prípadný včasný súhlas odporcu (žalovaného) na podanie odporu vedľajším účastníkom, nemôže preklenúť dikciu ustanovenia § 174 ods. 2 O.s.p., v zmysle ktorej je na podanie odporu subjektívne legitimovaný výlučne len odporca (žalovaný), teda nie vedľajší účastník. Na podstate tohto právneho názoru (že vedľajší účastník nie je oprávnený podať odpor proti platobnému rozkazu) sú založené aj ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, a to napr. uznesenia z 21. októbra 2013 sp. zn. 7 Cdo 135/2013, z 30. októbra 2013 sp. zn. 6 Cdo 357/2012, z 28. januára 2014 sp. zn. 4 Cdo 209/2013 a z 9. júna 2014 sp. zn. 3 Cdo 314/2013.

Záverom tejto časti najvyšší súd uvádza, že na právnych záveroch najvyššieho súdu, ktoré sú týkajú výkladu ustanovení § 93 ods. 2 a 3 O.s.p. a sú uvedené v prvej časti tohto rozhodnutia, ako aj na právnych záveroch, ktoré sa týkajú výkladu ustanovenia § 174 ods. 2 O.s.p. a sú uvedené v časti druhej tohto rozhodnutia, zotrváva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci a uzatvára, že HOOS nebolo v danom prípade oprávnené podať odpor proti platobnému rozkazu a právne závery odvolacieho súdu, na ktorých spočíva generálnym prokurátorom napadnuté uznesenie, nie sú správne.

Vzhľadom na obsah mimoriadneho dovolania ako aj zákonnú povinnosť podľa § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až f/ O.s.p., t. j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom, či súdom nesprávne obsadeným. V konaní o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora bola vada konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. zistená.

Vady konania vymedzené v § 237 O.s.p. sú porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, toto právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález z 12. mája 2004 sp. zn. I. ÚS 226/03) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka; porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na druhej strane sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite, skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

Odôvodnenie uznesenia súdu (prvého stupňa aj odvolacieho) musí mať náležitosti uvedené v § 169 ods. 1 O.s.p. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. V odôvodnení rozhodnutia musí súd spôsobom logicky kompaktným a bez rozporov a vnútorných protirečení vysvetliť, k akým skutkovým zisteniam dospel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval. Právu účastníka na náležité zdôvodnenie zodpovedá povinnosť súdu náležite sa vyporiadať s námietkami účastníka, čo odvolací súd vo svojom rozhodnutí nevykonával. Ak sa v rozhodnutí súd náležite nevyporiadal s námietkami účastníka, ktoré sú obsiahnuté v odvolaní je potrebné takéto rozhodnutie považovať za arbitrárne.

Vzhľadom na to, že mimoriadne dovolanie bolo podané opodstatnene proti uzneseniu, ktoré spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.) a zároveň najvyšší súd zistil vadu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p, najvyšší súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 a 3 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o mimoriadnom dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a konania o mimoriadnom dovolaní (viď primerane § 243d ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.